

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Haplové v právní věci **žalobce: J. M.**, zastoupen Mgr. Bohdanou Hejdukovou, advokátkou, se sídlem Praha 8, Křižíkova 16, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2004, č. j. 3 Cad 7/2004 – 17,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni, advokátce Mgr. Bohdaně Hejdukové, se sídlem Praha 8, Křižíkova 16, **se** odměna za zastupování **určuje** částkou 650 Kč; odměna bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá kasační stížností shora označený rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba vůči rozhodnutí žalované ze dne 26. 11. 2003, č. 540 811 1236; tímto rozhodnutím žalované byla zamítnuta stěžovatelova žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, neboť stěžovatel není plně invalidní.

Stěžovatel v kasační stížnosti poukazuje na svůj nepříznivý zdravotní stav, který mu neumožňuje získat odpovídající zaměstnání, a proto je dlouhodobě v evidenci úřadu

práce. V doplnění kasační stížnosti namítá, že v posudku lékaře Praha 10 ze dne 10. 11. 2003 a v posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ze dne 17. 3. 2004 lékaři nebrali náležitý zřetel na všechny jeho zdravotní potíže, nehodnotili zdravotní stav komplexně a neprovedli úvahu o možném zvýšení procentního posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, jak umožňuje ust. § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. v platném znění, a přesto žalovaná a posléze soud ze závěrů těchto posudků vycházeli. Domnívá se, že by měl být jeho zdravotní stav posouzen revizním posudkem kolektivního znalce – ústavu, což soud I. stupně neprovedl, a proto navrhuje doplnění řízení tímto posudkem. Má za to, že došlo k naplnění důvodů kasační stížnosti ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b), d) zákona č. 150/2002 Sb. a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k doplnění řízení a k novému projednání a rozhodnutí.

Žalovaná je ve vyjádření ke kasační stížnosti toho názoru, že zdravotní stav stěžovatele byl dostatečně a objektivně posouzen, proto je i rozhodnutí Městského soudu v Praze správné, a navrhl, aby kasační stížnost stěžovatele byla zamítnuta jako nedůvodná.

Ze soudního spisu a spisu Pražské správy sociálního zabezpečení, lékařské posudkové služby pro Prahu 10, plynou pro věc následující podstatná zjištění.

Stěžovatel je na základě rozhodnutí žalované ze dne 17. 5. 1993, č. 540 811 1236, podle ust. § 37 zákona č. 100/1988 Sb. v tehdy platném znění poživitelem částečného invalidního důchodu od 4. 9. 1990. O plný invalidní důchod v minulosti žádal v roce 1999, předmětem sporu je nyní jeho žádost z roku 2003. Nejvyšší správní soud dále zjistil, že žalovaná dne 28. 6. 1999 zamítla žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., neboť vycházela z posudku lékaře Pražské správy sociálního zabezpečení v Praze 10 ze dne 15. 6. 1999, jímž byla stanovena míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 60 %. Z posléze vypracovaných posudků Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí Praha 2 ze dne 27. 10. 1999 a 25. 1. 2000 vyplývá míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle kapitoly XV, oddíl E, položka 4 písmeno b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. v platném znění ve výši 40 %, přitom pro zvýšení procentní hodnoty podle § 6 odst. 4 citované vyhlášky komise neshledala posudkový důvod. Z hlediska skutkového se u stěžovatele jednalo o bolestivý syndrom jako následek úrazu z roku 1987 s občasnými projevy nervového a svalového dráždění, nejednalo se však o trvalé silné projevy dráždění nervů a svalů, nebyly přítomny ani svalové atrofie, závažné parézy ani poruchy funkce svěřačů. Tvorba močových kamenů v ledvinách nebyla posudkově významná, stejně tak lehce nadhraniční hodnoty hladiny glykémie a jaterních testů.

V projednávané věci jde v rozmezí čtyř let o druhou žádost o přiznání plného invalidního důchodu; lékař Pražské správy sociálního zabezpečení hodnotil snížení schopnosti výdělečné činnosti u stěžovatele 50 %, přičemž za určující zdravotní postižení považoval stav po polytraumatu v roce 1987 se zlomeninou base lební, kompresní zlomeninou Th11 a po odlomení výběžku L1 a L2, když zjištěný dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídal zdravotnímu postižení uvedenému v příloze č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. v platném znění, kapitole XV, oddíl 2, položka 1 písmeno c) 45 % a vzhledem k dalšímu zdravotnímu postižení podle § 6 odst. 4 téže vyhlášky zvýšil hodnotu o 5 % na celkovou hodnotu 50 %. Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí hodnotila míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 40 %, přitom dospěla k závěru, že zdravotní stav odpovídá postižení uvedenému v kapitole XV, oddíl F, položka 3 písmeno b) jen zcela

hraničně, nanejvýš dolní hranici uvedeného procentního rozmezí, ale s ohledem na přítomnost dalších chronických postižení, zejména středně těžké sluchové poruchy či středně těžké anxiózně – depresivní poruchy, stanovila střední hodnotu rozpětí ve výši 40 %.

Městský soud v Praze žalobu proti rozhodnutí žalované zamítl, přičemž své rozhodnutí opřel o posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 3. 2004, podle něhož v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele poklesla schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 40 %, a proto žalobce není plně invalidní podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel uplatňuje důvody definované soudním řádem správním v § 103 odst. 1 písm. b), d) s. ř. s., tj. důvody spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu a vadu řízení před soudem spočívající ve vadách zjištění skutkového stavu věci. Tyto důvody spatřuje v tom, že jak lékař v Praze 10, tak i posudková komise, potažmo žalovaná a Městský soud v Praze nebrali náležitý zřetel na všechna zdravotní postižení, zdravotní stav nehodnotili komplexně a neuvažovali o možném zvýšení procentního posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. v platném znění (dále jen „vyhláška“). Soudu pak navíc vytýká, že nevyžádal posudek kolektivního znalce ústavu k posouzení otázky míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Nárok na plný invalidní důchod podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon“), vzniká splněním dvou podmínek: existencí plné invalidity a získáním potřebné doby pojištění. Plná invalidita je definována v ust. § 39 zákona jako stav, kdy z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %. Podle § 39 odst. 2 zákona se při určování poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti vychází ze zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření a ze schopnosti pojištěnce vykonávat práce odpovídající zachovaným schopnostem s přihlédnutím k výdělečným činnostem, které vykonával předtím, než k takovému poklesu došlo, a k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem; přitom se bere v úvahu, zda jde o postižení trvale ovlivňující schopnost výdělečné činnosti, přihlíží se k adaptaci na zdravotní postižení a ke schopnosti rekvalifikace. Způsob posouzení a procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanoví vyhláška v § 6, podle něhož se poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti rozumí schopnost vlastní práci dosáhnout výdělek odpovídající tělesným, smyslovým a duševním schopnostem pojištěnce. Procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti jsou stanoveny v příloze č. 2 vyhlášky. Přitom se určí zdravotní postižení, které je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Je-li těchto postižení více, hodnoty poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se nesčítají, v tomto případě se určí, které postižení je rozhodující příčinou nepříznivého zdravotního stavu a procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení, a to i se zřetelem k závažnosti ostatních zdravotních postižení (§ 6 odst. 3 citované vyhlášky).

Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, Ministerstvo práce a sociálních věcí svými posudkovými komisemi posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního.

Stěžejní podmínkou pro vznik nároku na plný invalidní důchod je existence plné invalidity; nepříznivý zdravotní stav hodnotí v řízení správním lékaři okresních správ sociálního zabezpečení, zde Pražská správa sociálního zabezpečení pro Prahu 10 (§ 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) a jejich posudky se stávají podkladem pro vydání rozhodnutí žalovanou. V řízení soudním soud vychází z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“) v souladu s možnostmi, kterou mu nabízí § 4 odst. 2 citovaného zákona.

V posuzované věci je třeba z hlediska uplatněných námitek posoudit, zda nebyla porušena pravidla řízení správního a před soudem upravující zjištění skutkového stavu věci, tedy poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a dále, zda dokazování provedené před krajským soudem respektovalo pravidla stanovená s. ř. s.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že obecná námitka stěžovatele týkající se jeho nezaměstnatelnosti pro nepříznivý zdravotní stav a četná zdravotní postižení nemůže obstát, neboť z hlediska rozhodovacích důvodů žalovanou jde o námitku v dané věci zcela irelevantní. Další výtky směřující k úplnosti či přesvědčivosti posudku, uplatněná v doplnění kasační stížnosti ustanovenou advokátkou a definovaná tak, že posudková komise nebrala náležitý zřetel na všechny stěžovatelovy zdravotní potíže a nehodnotila jeho zdravotní stav komplexně, nemůže rovněž obstát. Posudku PK MPSV, jenž se stal podkladem pro rozhodnutí Městského soudu v Praze, nelze vytknout neúplnost ani nepřesvědčivost. V kasační stížnosti, jak je patrné shora, navíc absentují konkrétní námitky ve vztahu k úplnosti posudku a jeho přesvědčivosti. Komise revidovala posouzení lékaře Pražské správy sociálního zabezpečení zařazením zdravotního postižení pod správnou kapitolu vyhlášky a i v míře poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, neboť jeho hodnocení považovala za mylné a odborně nesprávné a sama ve svém úsudku jasně vyjádřila, že z několika chronických zdravotních postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele bolestivý syndrom páteřní jako následek úrazu z října roku 1987 s projevy svalové disbalance bez přítomnosti klinicky či posudkově významnějších projevů kořenové léze, bez známek těžké poruchy dynamiky či statiky páteře a z hlediska funkčního uvedené postižení podřadila kapitole XV, oddílu F, položka 3 písmeno b). Dle funkčního stavu vyplývajícího z nálezu ve zdravotní dokumentaci pak podle posudkové komise postižení odpovídá jen zcela hraničně dolní hranici uvedeného procentního rozmezí, tj. 30 %, ale s ohledem na přítomnost dalších chronických postižení, zejména středně těžkou sluchovou poruchu či středně těžkou anxiozně depresivní poruchu, stanovila komise střední hodnotu rozpětí, tj. 40 % míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Z obsahu jinak podrobného posudku posudkové komise pak vyplývá, že byla zhodnocena veškerá dostupná lékařská dokumentace obsahující lékařská vyšetření se závěry nejen z doby před vydáním rozhodnutí žalované, ale i z období po jeho vydání. Pokud soud hodnotil uvedený posudek posudkové komise jako úplný a přesvědčivý, stanovící rozhodující zdravotní postižení a ohodnocující ostatní četná zdravotní postižení, neshledává Nejvyšší správní soud v tomto posouzení důkazu pochybení.

Nejvyšší správní soud proto neshledal důvodnou rovněž námitku stěžovatele vytýkající posudkové komisi neprovedení úvahy o možném zvýšení procentního posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, které umožňuje ust. § 6 odst. 4 vyhlášky.

Uvedené ustanovení umožňuje zvýšit až o 10 procentních bodů horní hranici míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, pokud stěžejní příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu způsobuje pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu této schopnosti, popřípadě nastal-li pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti v důsledku působení více příčin dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Posudková komise v posudku přesvědčivě zdůvodnila, že zdravotní postižení odpovídá kapitole XV, oddíl F, položka 3 písmeno b), podle níž lze míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovit v rozmezí od 30 % do 50 %. Podle hodnocení komise v daném případě odpovídá stěžejní zdravotní postižení dolní hranici uvedeného procentního rozmezí, tj. 30 % a navýšení o přípustných 10 % provedla s ohledem na další chronická postižení stěžovatele. Z uvedeného vyplývá, že posudková komise ust. § 6 odst. 4 vyhlášky v posuzované věci aplikovala v rámci procentního rozmezí.

Konečně neobstojí ani námitka stěžovatele, že Městský soud v Praze neprovedl důkaz vyžádáním revizního posudku kolektivního znalce. K ní Nejvyšší správní soud uvádí, že pokud posudek PK MPSV po jeho zhodnocení soudem spolu s ostatními důkazy nevzbuzuje pochybnosti v otázce jeho úplnosti a přesvědčivosti, není odůvodněn požadavek na doplnění dokazování ustanovením znalce. Úplnost posudku se obvykle shledává v tom, že se komise vypořádala s těmi skutečnostmi, jež namítá stěžovatel v žalobě, přesvědčivost pak v náležitém odůvodnění závěru tak, aby byl přesvědčivý pro soud, jenž nemá a nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí. Ust. § 52 s. ř. s. umožňuje zjištění skutečného stavu věci prováděním jiných důkazů než posudkem PK MPSV; pokud ovšem posudek splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, bývá důkazem stěžejním.

S ohledem na shora uvedené závěry Nejvyšší správní soud neshledal naplnění žádného z uplatněných důvodů kasační stížnosti, a proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto za použití § 60 odst. 1, 2 ve vztahu k § 120 s. ř. s. Stěžovatel v řízení neměl úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo, žalovaná takové právo nemá v důsledku zákonné úpravy. Stěžovateli byla v řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupcem advokátka, jež provedla v tomto řízení dva úkony, a to převzetí zastoupení a doplnění kasační stížnosti; podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif) náleží advokátu odměna ve věcech důchodového pojištění při tarifní hodnotě 500 Kč (§ 9 odst. 2 citované vyhlášky) za dva úkony (§ 7 citované vyhlášky) v částce 500 Kč, tomu odpovídá paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 citované vyhlášky) ve výši 150 Kč, celkem tedy 650 Kč. Odměna bude vyplacena ve lhůtě stanovené ve výroku III. tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. července 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu